

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih **01 Mart 2018**

Sayı : **21429**

25580

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından düzenlenen "Türkiye-Ecowas Ekonomi ve İş Forumu"ndaki konuşmanızda, Türkiye ekonomisiyle ilgili görüşlerinizi "2017 yılında ilk üç çeyrekte dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi olduk. Yine dünyanın en fazla ihracatını artıran ülkelerinden biri olduk. 2017 sonu itibariyle de son çeyrekte yüzde 6.3-6.5 aralığında bir büyüme ile yılı yüzde 7.1-7.2 gibi bir büyümeyle kapatacağız. Bizim dahil olduğumuz alanlarda, Avrupa Birliği, OECD, G-20 gibi toplulukların içinde bir numaralı hızlı büyüyen ülke olacağız. Bunu son derece makul bir bütçe açığı ve cari açıkla gerçekleştirmiş olacağız. Maalesef enflasyon ile ilgili istediğimiz noktaya belki gelemedik ama bununla mücadeleyi de kenara bırakmadık. Biz bu kabiliyetlerimizle, bu özelliklerimizle 2018 yılında da yine aynı şekilde, aynı büyüme hedeflerine ulaşacağız. İhracat ile ilgili beklentilerimiz son derece yüksek, özel sektör yatırımlarıyla ilgili beklentilerimiz son derece yüksek ve büyüme hedeflerimiz de yine aynı şekilde büyük ve üst düzeyde olacaktır" şeklinde dile getirdiniz.

31 Ocak'ta yayınlanan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2017 yılı Aralık ayında, 2016 yılının aynı ayına göre yüzde 8,6 artarak 13 milyar 878 milyon dolar, ithalat yüzde 25,4 artarak 23 milyar 84 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımızın artış hızı, ihracatımızın artış hızını 3'e katlamış, 2016 yılı Aralık ayında yüzde 69,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2017 yılı Aralık ayı itibariyle yüzde 60,1'e düşmüştür. Merkez Bankası tarafından yayınlanan 2017 Kasım ayına ilişkin Cari Denge istatistiklerine göre, 2016 yılı Ocak-Kasım döneminde 28,652 milyar dolar olan cari açık, 2017 yılı Kasım ayında yüzde 37'nin üzerinde artarak, 39,393 milyar dolara yükselmiş durumdadır.

Uluslararası kredi derecelendirme şirketi Moody's, gelişmekte olan ekonomilere ilişkin yayınladığı bir notta, Asya ekonomilerinin daha dirençli görüldüğünü, en yüksek cari açığın Türkiye'de, en yüksek cari fazlanın Tayvan'da olduğunu vurgulamıştır. Cari açık arttıkça, ekonominin çarklarını döndürmek için ihtiyacınız olan dış kaynak, yani ihtiyaç duyduğunuz borç miktarı da otomatik olarak artmaktadır. 9 Şubat 2018 günü TÜİK tarafından yayınlanan 2017 Aralık ayına ait Dış Ticaret Endeksleri, ne yazık ki bu olumsuz gidişin artarak devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Söz konusu endekslere göre, 2017 yılında birim ithalat için ödediğimiz para bir önceki yıla göre yüzde 7,5 pahalılaşırken, birim ihracat karşılığında kazandığımız döviz yalnızca yüzde 1,5 artmıştır. Bu tablonun pratik anlamı, bir birim ithalat yapabilmek için gereken döviz kazanabilmek için yapmanız gereken birim ihracat miktarının artmış/artıyor olmasıdır.

Kırk yıla yakın süredir uygulanan ekonomik modelin doğal sonucu olarak, sorunun esas kaynağı, üretimimizin tasarım ve sermaye/teknoloji katkısı açısından da ithalata bağımlı olması yani katma değer yaratmayan yapısıdır. Sorunun bir başka nedeni uygulanmakta olan neoliberal ekonomik sistem ve ihracata yönelik sanayileşme modelinin kendisi olunca, bu sistemi değiştirmeksizin yüksek katma değerli üretim yapmanız mümkün olamamaktadır. Bu bağlamda;

- 1) Yukarıda ayrı ayrı bahsedilen tüm bu unsurlar bir yandan enflasyonu tetiklerken ve "büyüme"nin ekonomide başarının tek kriteri olmadığını gözler önüne sererken, Bakanlık olarak Türkiye ekonomisinin iyiye gidişi konusundaki tek beklentiniz ihracat ve özel yatırımlar mıdır?

25580

- 2) Cari açık, üretimin ithalattan bağımsız hale gelmesi, ithalatın ihracattan aşağı seviyede kalarak GSYİH'nın artırılması hususlarında Bakanlığınızın çalışmaları ne yöndedir?